

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

<https://christipedia.mirraheze.org/wi...ederland> (PKN)

De **Protestantse Kerk in Nederland** (afgekort *PKN*) is het grootste protestantse kerkgenootschap in Nederland. De kerk telt bijna 1,9 miljoen leden (anno 2010). Ruim 12 procent van de Nederlanders is er lid van (stand 2011). De Protestantse Kerk staat voor betrokkenheid op [God](#), op elkaar en op de wereld.

De kerk **ontstond** op 1 mei 2004 uit de vereniging van drie kerkgenootschappen: de Nederlands Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken en de Evangelisch-Lutherse kerk. De voorloper was het proces *Samen op Weg*.

De Protestantse kerk telt bijna 1,9 miljoen **leden** (stand 2011). Ruim 12 procent van de Nederlandse bevolking is lid van de PKN (stand 2011). In de provincies Brabant/Limburg en Noord-Holland zijn relatief weinig leden van de PKN. In Friesland daarentegen is meer dan een kwart van de inwoners lid is van de Protestantse Kerk (2011)<sup>[5]</sup>.

De Protestantse Kerk telt (anno 2010) 730.570 protestanten (35,7 procent), 968.299 hervormden (47,4 procent), 334.709 gereformeerden (16,4 procent) en 10.953 luthersers (0,5 procent). Daarmee komt het totaal aantal leden uit op 2.044.531 (anno 2010), hoewel het officiële aantal in 2011 is teruggeschroefd tot bijna 1,9 miljoen<sup>[9]</sup>. Leden van gereformeerde kerken zijn (anno 2010) oververtegenwoordigd in de noordelijke kerkprovincies. Noord-Holland telt veel evangelisch-lutherse leden. Daar woont een kwart van alle lutheranen in Nederland<sup>[6]</sup>.

In 2009 waren er 1678 **gemeenten**. Bijna de helft van de gemeenten in de Protestantse Kerk bestaat uit minder dan 250 belijdende leden (anno 2010)<sup>[8]</sup>.

Plaatselijke gemeenten kunnen zichzelf blijven (Nederlands-Hervormd, Gereformeerd of Evangelisch-Luthers) of met elkaar fuseren tot *protestantse* gemeenten. In 2009 waren er 666 hervormde gemeenten, 499 protestantse gemeenten, 329 gereformeerde kerken, 140 gemeenten fuserend tot een protestantse gemeente, en 44 lutherse gemeenten<sup>[1]</sup>. Er zijn 75 [classes](#) (anno 2011).

De Protestantse Kerk **vergrijs** snel. In 2005 was ongeveer 58 procent van de leden ouder dan 40 jaar; in 2011 bijna 65 procent.

**Vrouwen** zijn anno 2010 onder de belijdende leden relatief sterk vertegenwoordigd<sup>[7]</sup>.

De belangrijkste kerkvergadering van de PKN is de **generale synode**. Het dagelijks bestuur van de generale synode heet het *moderamen*. De generale synode telt (anno 2010) 150 leden, uit elk van de 75 classes twee afgevaardigden. De zittingsduur van de synodeleden is vier jaar. 'Vrouwelijke ouderlingen' mogen zitting hebben in de generale synode en in het moderamen. Voordat de voorstellen van het synodebestuur in de synode besproken worden, worden ze beoordeeld door een groep synodeleden genaamd de Commissie van Rapport.

Naast de generale synode kent de PKN een '**kleine synode**', die meerdere keren per jaar vergadert en zich voornamelijk buigt over financiën, personeel en organisatie van de kerk en haar dienstenorganisatie. De kleine synode telt 32 leden, die ook lid zijn van de generale synode.

De **bijbelvertalingen** die bij voorkeur moeten worden gelezen in de kerkdienst zijn de Statenvertaling van 1637, de NBG-vertaling van 1951 en de [Nieuwe Bijbelvertaling](#) van 2004. De laatste vertaling werd in 2010 door de generale synode goedgekeurd als kanselbijbel. Andere dan de drie genoemde vertalingen zijn niet verboden.

De Protestantse Kerk is een pluriforme kerk, met **stromingen** variërend van orthodox tot uiterst [vrijzinnig](#). De helft van de leden noemt zich orthodox (anno 2011). Deze groep kent drie stromingen: confessionelen (26 procent), gereformeerde bonders (16 procent) en evangelischen (8 procent). De vrijzinnigen maken 8 procent van de kerkleden uit, de midden-orthodoxie 20 procent. Van de kerkleden bindt 22 procent zich niet aan een stroming en noemt zich 'gewoon' PKN <sup>[4]</sup>.

De confessionelen kennen een eigen vereniging, de *Confessionele Vereniging*, die het blad *Confessioneel* uitgeeft. De [Gereformeerde Bond](#) is een grote orthodoxe beweging binnen de PKN. Er zijn ongeveer vierhonderd gereformeerde bondspredikanten (2009). De evangelischen zijn verenigd in het *Evangelisch Werkverband*, een vernieuwingsbeweging in de PKN. Deze grondvlakbeweging wil zich geen modaliteit (= stroming, richting binnen een kerkverband) noemen. De vrijzinnigen in de PKN kennen twee verenigingen: de *Vereniging van Vrijzinnige Protestanten in Nederland* (VVP), ontstaan in 1913 en anno 2011 klein en vergrijsd, en *Op goed gerucht*, de vereniging van vrijzinnige predikanten in de PKN.

Het **jeugdwerk** wordt behartigd en ondersteund door de jeugdorganisatie JOP.

Het officiële **mededelingenblad** van de PKN is het blad *Kerkinformatie*.

Het ambt van **predikant** mag alleen door academisch opgeleide theologen worden uitgeoefend. In bijzondere gevallen kan sinds 2011 een hbo-theoloog, in de hoedanigheid van *ouderling of kerkelijk werker*, ingezet worden om de doop of het avondmaal te bedienen. Daarbij houdt een academisch geschoolde predikant een oogje in het zeil. Volgens de kerkorde van de PKN heeft een predikant geen "dienstverband" met een gemeente, noch met de PKN. Hij werkt zelfstandig "met dienstbaarheid aan en tot stichting van de gemeente".

De kerkorde stelt de maximale ambtstermijn voor **kerkenraadsleden** op acht jaren (anno 2010).

De kerkvereniging in 2004 leidde tot een scheuring die vooral de Hervormde Kerk trof. Ongeveer 50.000 hervormden, onder wie ongeveer 100 predikanten, gingen verder als [Hersteld Hervormde Kerk](#). Gelovigen uit de rechterflank van de Nederlands Hervormde Kerk (NHK), met name Gereformeerde Bond, wilden niet meegaan in de Protestantse Kerk. Volgens hen brak de nieuwe kerk met het belijden van de NHK. Van 2004 tot 2011 heeft de PKN voor ruim 40 miljoen euro aan geld, kerk- en verenigingsgebouwen, pastorieën, landerijen en andere kerkelijke goederen overgedragen aan Hersteld Hervormde gemeenten.

## Krimp

De PKN kampt al jaren met **ledenverlies** en vergrijsd snel. De kerk telde bij haar ontstaan 2,5 miljoen leden. In 2009 telde zij circa 2,1 miljoen leden en 1678 <sup>[2]</sup> gemeenten. Het ledental daalt (anno 2010) het snelst in de westelijke provincies en in Groningen en Drenthe. Jaarlijks verlaten ruim 50.000 leden de kerk (stand 2010); in 2010 gingen ruim 52.000 leden weg, in 2009 ook, in 2007 62.000 leden, in 2006 ook.

In 2001 telde de Protestantse Kerk in Nederland naar schatting 2930 **kerkgebouwen**; in 2009 waren dat nog 2600 - bijna vijftien procent minder<sup>[3]</sup>.

## Zending

De protestantse afdeling voor zending in Nederland draagt de naam *Missionair Werk & Kerkgroei*. Deze PKN-afdeling werkt samen met de IZB, de vereniging voor zending in Nederland, die gelieerd is aan de Gereformeerde Bond.

## Israël en de Joden

De PKN belijdt in haar kerkorde de onopgeefbare verbondenheid met het volk [Israël](#). Deze verbondenheid is er vanwege Gods trouw en Zijn onberouwelijke verkiezing van Israël. Volgens de PKN (2012) heeft Israël recht heeft op een eigen land en verdient Israël steun voor zijn bestaan en voortbestaan. Echter beweert de PKN (2012) dat er in het Nieuwe Testament weinig tot geen grond is voor het geloof dat het koninkrijk van Israël weer opgericht zal worden. De PKN (2012) ontkent tevens dat de landbelofte aan Israël gedaan onverkort blijft gelden<sup>[6]</sup>.

De PKN voert gesprekken met het Centraal Joods Overleg, een samenwerkingsverband van Joodse organisaties in Nederland.

## Meer informatie

Artikel [Protestantse Kerk in Nederland](#), op Protestant.nl

## Bronnen

Onder meer:

- [PKN en IZB onderschrijven mission statement](#), nieuwsartikel op RefDag.nl dd. 6 jan. 2010
- [Protestantse Kerk verliest opnieuw ruim 50.000 leden](#), nieuwsartikel op RefDag.nl, 25 nov. 2011.

## Voetnoten

**1. ?** Nieuwsartikel '[Veertig procent van PKN is protestants](#)' op Nd.nl dd. 28 aug. 2009

**2. ?** In okt. 2009 maakte de PKN zelf melding van 1800 gemeenten. Een onderzoeker kwam uit op het getal 1678, zie artikel genoemd in voetnoot 1.

**3. ?** Marije van Beek en Emiel Hakkenes, [Kwart kerken gaat binnen tien jaar dicht](#), nieuwsartikel op Trouw.nl, 2 sept. 21011.

**4. ?** Wim van Egdom, [Protestantse Kerk orthodoxer én vrijzinniger dan gedacht](#), op RefDag.nl, 9 sept. 2011. [Stromingen in PKN in kaart gebracht](#), op Kerknieuws.nl, 9 sept. 2011.

**5. ?**, **6. ?**, **7. ?**, **8. ?**, **9. ?** [Protestantse Kerk verliest opnieuw ruim 50.000 leden](#), nieuwsartikel op RefDag.nl, 25 nov. 2011.

**6. ?** [PKN: Israël verdient steun, maar niet kritiekloos](#), nieuwsbericht op CIP.nl, 18 oktober 2012.